

PRESUDA SUDA

od 31. svibnja 1979.

„Davanja u naravi za umirovljenike”

U predmetu 182/78,

povodom zahtjeva na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputio Centrale Raad van Beroep (Središnje žalbeno vijeće) u postupku između

Bestuur van Het Algemeen Ziekenfonds Drenthe-Platteland, Zwolle,

i

G. Pierik, Wapenveld,

radi prethodne odluke o tumačenju odredaba Uredbe Vijeća br. 1408/71 o pravu „umirovljenika” na primanje skrbi prikladne svom zdravstvenom stanju na državnom području države članice koja nije država članica u kojoj borave,

SUD,

u sastavu: J. Mertens de Wilmars, predsjednik prvog vijeća, u svojstvu predsjednika, Mackenzie Stuart, predsjednik drugog vijeća, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O’Keefe, G. Bosco i A. Touffait, suci,

nezavisni odvjetnik: H. Mayras

tajnik: A. Van Houtte

donosi sljedeću

PRESUDU

- 1 Rješenjem od 18. srpnja 1978. v. d. predsjednika Centrale Raad van Beroepa (Središnje žalbeno vijeće), koje je Sudu upućeno popratnim dopisom od 8. rujna 1978., koji je u tajništvo primljen 11. rujna 1978., Centrale Raad van Beroep (Središnje žalbeno vijeće) je na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u Sudu postavio prethodna pitanja o tumačenju Uredbe Vijeća br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe i njihove obitelji koji se kreću unutar Zajednice (SL 1971, L 149, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 5., str. 7.). Ta su pitanja postavljena u okviru spora u vezi s kojim je taj isti nacionalni sud pitanja o

tumačenju gore navedene uredbe Sudu uputio dopisom svog predsjednika predanim u tajništvu 30. rujna 1977.

- 2 Nakon što je Sud odgovorio na ta pitanja u svojoj presudi od 16. ožujka 1978. (predmet 117/77, Zb., 1978., str. 829.), nacionalni sud procijenio je da na osnovi spomenute presude ne može smatrati da su svi pravni problemi koji se odnose na glavni postupak rasvijetljeni. Nastavljajući glavni postupak nacionalni je sud između ostalog istaknuo da je rješenje spomenutog spora, što se tiče Uredbe br. 1408/71, vezano još i za rješavanje sljedećih pitanja:
  - „a) Je li pojam radnika upotrijebljen u članku 22. Uredbe br. 1408/71 do te mjere uži od pojma radnika u smislu članka 1. točke (a) te Uredbe da se članak 22. odnosi samo na aktivne radnike, tako da su u pogledu radnika koji, budući da nisu ili nisu više aktivni, imaju pravo na invalidninu koja im pripada na temelju zakonodavstva države članice i koji, na temelju zakonodavstva te države članice na koje je uredba primjenjiva, imaju pravo na davanja u području zdravstvene skrbi i za posebne troškove liječenja, primjenjive samo odredbe članka 31.?
  - b) Znači li obveza neuskraćivanja suglasnosti iz članka 22. stavka 2. Uredbe br. 1408/71, tj. suglasnosti koja je potrebna prema stavku 1. točki (c) istog članka 22., isto tako i da tu suglasnost nadležna ustanova ne može uskratiti zbog toga što predmetno liječenje nije u željenom smislu stavljeno na popis davanja koja su u području bolesti i majčinstva predviđena zakonskim propisima koje ta ustanova primjenjuje, na primjer zbog medicinskih, financijskih ili razloga medicinske etike, ili pak zato što u državi članici u kojoj nadležna ustanova posluje priroda tog liječenja nije u cjelini ocjenjena pozitivno ili zato što se ono ne smatra zdravstvenom skrbi i zato što u željenom smislu nije odobreno ni na temelju drugih zakonskih propisa te države članice na koje se ta uredba primjenjuje?
  - c) Odnose li se sami termini „davanja u naravi, koja u ime [za račun] nadležne institucije pruža ustanova [iz] mjesta privremenog boravišta ili boravišta” iz članka 22. stavka 1. točke (c) podtočke (i) izravno na slučaj u kojem ustanova države članice, u koju dotična osoba želi otići radi liječenja, ima dakako ovlast odobriti to liječenje kao davanje, ali obično nije obvezna primijeniti tu ovlast, ili nadležna ustanova u sličnoj situaciji, prije nego što dodijeli traženu suglasnost, mora provjeriti bi li ustanova države članice u koju dotična osoba želi otići radi liječenja odobrila to liječenje dotičnoj osobi kao davanje da je dotična osoba osigurana na temelju zakonskih propisa koje provodi ta ustanova?”
- 3 Prvim pitanjem nacionalni sud u biti nastoji utvrditi obuhvaćaju li odredbe članka 22. Uredbe br. 1408/71, koja uređuje pravo na davanja u naravi „radnika” i umirovljenika „koji nije ili više nije aktivan” i koji od nadležne ustanove traži suglasnost da ode u državu članicu koja nije država članica u kojoj boravi kako bi ondje primio skrb primjerenu svom zdravstvenom stanju.
- 4 Uredba br. 1408/71 u članku 1. točki (a) definira pojam „radnik” kao svaku osobu koja je osigurana, obvezno ili na izbornoj trajnoj osnovi, u jednom od sustava socijalne sigurnosti iz pod točkama i), ii) i iii) te odredbe. Takva definicija, utvrđena „u svrhu primjene ove uredbe”, ima opći doseg i, u svjetlu tog razmatranja, obuhvaća svaku osobu koja, obavljala strukovnu djelatnost ili ne, ima svojstvo osiguranika na temelju

zakonodavstva o socijalnoj sigurnosti jedne ili više država članica. Iz ovog proizlazi da umirovljenici koji pravo na mirovinu imaju na temelju zakonodavstva jedne ili više država članica, čak i ako ne obavljaju strukovnu djelatnost, na osnovi osiguranja u nekom sustavu socijalne sigurnosti ulaze u područje odredaba uredbe koje se odnose na „radnike”, osim ako nisu predmet specifičnih odredaba utvrđenih za njih.

- 5 Uredba br. 1408/71 u člancima 27. do 33. odjeljka 5. poglavlja 1. naslova III. predviđa specifične odredbe koje se odnose na „umirovljenike i članove njihove obitelji”, odredbe koje su na temelju članka 34. primjenjive isključivo na umirovljenike koji imaju pravo na davanja u naravi neovisno od obavljanja strukovne djelatnosti, uključujući dakle neaktivne umirovljenike.
- 6 Međutim te odredbe u članku 31. uređuju pravo na davanja u naravi spomenutih osiguranika kad ta davanja postanu nužna tijekom privremenog boravka u državi članici koja nije država članica boravišta. Pravo na davanja u naravi osiguranika koji, boraveći u državi članici, traži nadležnu ustanovu da mu da suglasnost da ode na državno područje druge države članice kako bi ondje primio skrb primjerenu svom stanju je, s druge strane, uređeno člankom 22. stavkom 1. točkom (c) istog poglavlja.
- 7 Time što u toj zadnje gore spomenutoj odredbi upućuje na „radnika”, Uredbom br. 1408/71 ne namjerava se ograničiti područje primjene te odredbe na aktivne radnike u odnosu na neaktivne radnike, budući da se isto upućivanje javlja u člancima 25. i 26. istog poglavlja, od kojih se, redom, jedan odnosi na „nezaposlene”, a drugi na „potražitelje mirovina” .
- 8 Iz tih razloga dakle na prvo pitanje treba odgovoriti da, u slučaju umirovljenika koji ima pravo na davanja u naravi na temelju zakonodavstva države članice i koji ne obavlja strukovnu djelatnost, pravo da mu nadležna ustanova da suglasnost da ode u drugu državu članicu kako bi ondje primio skrb primjerenu svom stanju uređeno je odredbama članka 22. stavka 1. točke (c) i stavka 2. Uredbe br. 1408/71.
- 9 Što se tiče drugog pitanja, Sud je u svojoj presudi od 16. ožujka 1978. u prethodno spomenutom predmetu 117/77 odlučio da „obveza neuskraćivanja suglasnosti predviđena člankom 22. stavkom 2. drugim podstavkom, tj. suglasnosti koja je potrebna prema stavku 1. točke (c) istog članka, obuhvaća koliko slučaj u kojem je skrb pružena u drugoj državi članici učinkovitija od one koju dotična osoba može dobiti u državi članici u kojoj boravi toliko i slučaj kada se skrb o kojoj je riječ ne može pružiti na državnom području potonje države”.
- 10 U toj se presudi između ostalog, u točki 15. tvrdi da davanja u naravi na temelju suglasnosti koji radnik dobije za odlazak u drugu državu članicu „obuhvaćaju svu skrb koja može osigurati učinkovito liječenje bolesti ili tegobe koju dotična osoba ima”, te iz toga, u točki 16. zaključuje da „je u tim uvjetima nevažno to može li se davanje u naravi, koje radniku treba, pružiti na državnom području države članice boravišta, i da je samo činjenica da to davanje odgovara skrbi primjerenijoj zdravstvenom stanju dotične osobe odlučujuća za davanje suglasnosti iz gore navedenog stavka 1. točke (c)”. Određujući granicu ovlasti odlučivanja nadležne ustanove u tom području, u točki 17. spomenute presude implicitno se priznaje da je na toj ustanovi da objektivno procijeni medicinske razloge koji opravdavaju dodjelu ili odbijanje suglasnosti koja je potrebna prema članku

22. stavku 1. točki (c), osobito s obzirom na zdravstveno stanje dotične osobe, na težinu bolesti ili tegobe i učinkovitost skrbi o kojoj je riječ.
- 11 S obzirom na to da nadležna ustanova, nakon što je primijenila tu ovlast, priznaje da skrb o kojoj je riječ jest učinkovito liječenje bolesti ili tegobe koju dotična osoba ima, ovlast odlučivanja nadležne ustanove je dakle vezana obvezom koju joj jasno i nedvosmisleno nameće članak 22. stavak 2. drugi podstavak Uredbe, da u tom slučaju ne uskraćuje suglasnost koja je potrebna prema stavku 1. točki (c) tog članka.
- 12 Naime iz odredaba kao i ključnih ciljeva članka 22. proizlazi da je namjera uredbe pripisati presudnu ulogu medicinskim zahtjevima u odluci nadležne ustanove da dodijeli ili uskrati gore spomenutu suglasnost, isključujući općenito i bez zadržke, u stavku 2. drugom podstavku spomenutog članka, mogućnost uskraćivanja suglasnosti „ako navedeno liječenje ne može biti pruženo dotičnoj osobi na državnom području države članice u kojoj boravi”.
- 13 Tako na drugo pitanje valja odgovoriti da, s obzirom na to da nadležna ustanova priznaje da skrb o kojoj je riječ jest nužno i učinkovito liječenje bolesti ili tegobe koju dotična osoba ima, uvjeti za primjenu članka 22. stavka 2. drugog podstavka Uredbe br.1408/71 su ispunjeni i nadležna ustanova u tom slučaju ne može uskratiti suglasnost iz te odredbe, tj. suglasnost koja je potrebna prema stavku 1. točki (c) istog članka.
- 14 Naposljetku, što se trećeg pitanja tiče, ustaljeno je - kao što je Sud utvrdio svojom gore navedenom presudom od 16. ožujka 1978. donesenom u predmetu 117/77 - da na temelju odredaba iz članka 93. stavka 1. i članka 96. Uredbe Vijeća br. 574/72 od 21. ožujka 1972. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe br. 1408/71 (SL 1972, L 74), davanje na temelju članka 22. Uredbe br. 1408/71 „nadležna ustanova nadoknađuje ustanovi koja je osigurala spomenuta davanja, u iznosu koji proizlazi iz računovodstva potonje”, i da se taj iznos naknađuje između ostalog „u cijelosti”.
- 15 Proizlazi da, budući da je za troškove svojstvene za skrb o kojoj je riječ zadužena nadležna ustanova koja je dodijelila suglasnost, ustanova države članice u koju dotična osoba ide kako bi primila tu skrb dužna je, s obzirom na takvu suglasnost, pružiti tu skrb iako na temelju zakonodavstva koje primjenjuje nije obvezna, nego je samo ima ovlast odobriti.
- 16 Iz tih razloga, na treće pitanje valja odgovoriti da se izraz „davanja u naravi, koja u ime nadležne ustanove pruža ustanova mjesta privremenog boravišta ili boravišta” iz članka 22. stavka 1. točke (c) podtočke (i) Uredbe br. 1408/71 odnosi na svako davanje koje ustanova države članice, u koju dotična osoba ide nakon što je dobila suglasnost iz stavka 1. točke (c) spomenutog članka, ima ovlast odobriti iako to davanje nije dužna pružiti na temelju zakonodavstva koje primjenjuje;

Troškovi

- 17 Troškovi vlada Kraljevine Belgije, Kraljevine Nizozemske i Ujedinjene Kraljevine, koje su Sudu podnijele očitovanja, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred nacionalnim sudom, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

odlučujući o pitanjima koja mu je uputio Centrale Raad van Beroepod (Središnje žalbeno vijeće) na temelju rješenja od 18. srpnja 1978., koje je popratnim dopisom od 8. rujna 1978. v.d. predsjednika toga suda upućeno Sudu, odlučuje:

1. **U slučaju umirovljenika koji ima pravo na davanja u naravi na temelju zakonodavstva države članice i koji ne obavlja strukovnu djelatnost, pravo da mu nadležna ustanova da suglasnost da ode u drugu državu članicu kako bi ondje primio skrb primjerenu svom stanju uređeno je odredbama članka 22. stavka 1. točke (c) i stavka 2. Uredbe br. 1408/71.**
2. **S obzirom na to da ustanova priznaje da skrb o kojoj je riječ jest nužno i učinkovito liječenje bolesti ili tegobe koju dotična osoba ima, uvjeti za primjenu članka 22. stavka 2. drugog podstavka Uredbe br. 1408/71 ispunjeni su i nadležna ustanova u tom slučaju ne može uskratiti suglasnost iz te odredbe, tj. suglasnost koja je potrebna prema stavku 1. točki (c) istog članka.**
3. **Izraz „davanja u naravi, koja u ime nadležne ustanove pruža ustanova mjesta privremenog boravišta ili boravišta”, iz članka 22. stavka 1. točke (c) podtočke (i) Uredbe br. 1408/71 , odnosi se na svako davanje koje ustanova države članice, u koju dotična osoba ide nakon što je dobila suglasnost iz stavka 1. točke (c) spomenutog članka, ima ovlast odobriti iako to davanje nije dužna pružiti na temelju zakonodavstva koje primjenjuje.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 31. svibnja 1979.

[Potpisi]